

Noem mij bij mijn diepste naam

viering van 16 januari 2011

Lezing: 1 Korinthiërs 12, 4-11

Er zijn verschillende gaven, maar de Geest is een en dezelfde.

Er zijn verschillende vormen van dienstverlening, maar de Heer is een en dezelfde.

Er zijn verschillende uitingen van bijzondere kracht, maar het is een en dezelfde God, die alles in allen tot stand brengt.

Maar aan ieder van ons wordt de openbaring van de Geest gegeven tot welzijn van allen.

Aan de een wordt door de Geest een woord van wijsheid gegeven;

aan een ander een woord van kennis, krachtens dezelfde Geest;

aan een derde door dezelfde Geest het geloof;

en aan weer anderen schenkt diezelfde Geest de gave om ziekten te genezen,

de kracht om wonderen te doen,

de gave van de profetie,

de onderscheiding van geesten,

het vermogen om in talen te spreken of de betekenis ervan uit te leggen.

Dit alles is het werk van één en dezelfde Geest,

die aan ieder zijn gaven uitdeelt zoals Hij het wil.

Overweging

Rond het jaar 1400 zijn de dominicanen naar Den Haag gekomen. - Wie weet dat nog?

Zij bouwden daar een kerk en een klooster. Die kerk was dus een klooster-kerk.

Gaat U al een licht op? Jawel, aan het Lange Voorhout. Hij staat er nog steeds.

Zo'n lang en gelukkig leven is het klooster niet gegeven.

De Reformatie kwam – en ik moet nu natuurlijk een beetje op mijn woorden passen in deze Protestantse kerk – maar laat ik het zo zeggen: het klooster werd ons ontnomen, en afgebroken, op één stuk muur na.

En als je, op het Lange Voorhout, zo met je gezicht voor de Kloosterkerk staat, en je loopt rechts langs de zijkant van de pastorie en de kerk, door een steegje, dan loop je nog tegen dat stuk muur van de refter van het dominicanenklooster aan. Met een keurige plaquette erbij: Hier stond het voormalige dominicanenklooster, etc. etc.

Tot zover deze aflevering van 'Ken Uw stad'.

Terug naar de huidige tijd.

Overigens, het is met die Kloosterkerk helemaal goed gekomen, hoor. Het is tot op de dag van vandaag een bloeiende en boeiende Protestantse gemeente.

Alhoewel, toen ik kort geleden, op een koude winteravond, even in de pastorie van de Kloosterkerk moest zijn, en ik al van verre luid schallende André Hazes muziek uit de kerk hoorde klinken, en ik – nieuwsgierig geworden – even mijn hoofd om de hoek van de kerkdeur stak, en daar mooi gedekte tafels zag met allemaal etende en drinkende mensen, toen werd het mij zwaar te moede. En ik dacht: Mijn hemel, zijn we al zover gedaald dat de eerbiedwaardige Kloosterkerk wordt verhuurd voor personeelsfeesten en diners.

Maar gelukkig, bij nadere informatie bleek het een lekkere warme maaltijd voor de Haagse daklozen te zijn, op die koude winteravond. Dominicus hoeft zich in zijn graf dus nog niet helemaal om te draaien. Dat graf is overigens een prachtig praalgraf, in de basiliek van Bologna.

Zelf heb ik in mijn leven veel te danken gehad aan de dominicanen. De Amsterdamse Dominicuskerk, toen nog een gewone parochiekerk, was de kerk van mijn jeugd. Ik ben er misdienaar geweest, welp, verkenner, jongerensociëteit opgericht, ik denk er met veel plezier aan terug. En later in mijn leven heb ik, als leek, zeven jaar lang bij de dominicanen gewoond, in het Albertinum, hun centrale klooster, in Nijmegen. De dominicanen gaan als een rode draad door mijn leven.

Maar wie is dan die Dominicus, en wie zijn dan die dominicanen? Wat gaat er schuil achter die naam die – min of meer door toeval – onze naam geworden is? Tja, een preek mag geen uur duren, dus ik moet mij beperken. Ik wil er één ding van zeggen, het voornaamste denk ik.

Al vanaf de tijd van Dominicus (rond 1200) tot de dag van vandaag is de lijfspreuk van Dominicus en zijn dominicanen altijd geweest: (het is Latijn, want dat was in die tijd de Kerktaal) 'contemplare et contemplata aliis tradere', d.w.z. goed nadenken, en waar je goed over hebt nagedacht aan anderen aanreiken. Dominicanen zijn denkers, maar niet wereldvreemd.

De dominicanen in Nederland hebben bijvoorbeeld nog maar kort geleden heel goed nagedacht over die tekst uit 1 Korintiërs 12 die we net gehoord hebben, over de talenten en de geestesgaven die in iedere christengemeente rijkelijk verdeeld zijn. En ze hebben dat betrokken op onze eigen tijd. En ze hebben zich de vraag gesteld: Als er binnen de katholieke Kerk in Nederland steeds minder priesters zijn, moeten we dan de oplossing van dat probleem niet veel eerder zoeken bij de talenten en de geestdrift van de parochianen i.p.v. de opeenstapeling van steeds meer taken en verantwoordelijkheden bij steeds minder priesters. En geldt dit ook niet voor leiderschap en voorgangerschap? Kunnen die talenten ook niet uit de gemeente voortkomen. Precies dit is voor onze Haagse Dominicus een hele relevante kwestie.

Ik denk dat dit dominicaanse denken heel goed aansluit bij wat ons als Haagse Dominicus voor ogen staat.

Want wat staat ons voor ogen?

Wel, ik droom van:

Een Haagse Dominicus waar iedereen bij name gekend wordt, en waar we op zoek gaan naar ieders diepste naam, d.w.z. de verlangens en behoeften, de talenten én onvolkomenheden van eenieder en elkaar op die talenten aanspreken en stimuleren, en elkaars nukken verdragen.

Ik droom van een Haagse Dominicus die openstaat in onbevangenheid, zoals de dominicanen: vrijdenkers binnen het hart van de kerk.

Een Haagse Dominicus die zich bewust is van de plaats waar zij staat: de Schilderswijk, de meest multiculturele wijk van Den Haag, begint hier letterlijk om de hoek.

Een Haagse Dominicus die zich goed bewust is van de tijd waarin wij leven, en ook daarin kunnen de dominicanen ons tot steun zijn.

En is het dan eigenlijk niet een heel mooie gedachte, dat 437 jaar nadat de protestanten de katholieken uit de dominicaanse kloosterkerk verdreven, wij nu samen in een protestantse kerk een Haagse oecumenische Dominicusgemeente aan het opbouwen zijn.

Je zou bijna zeggen dat de mensheid in al die jaren toch wat geleerd heeft.

En als het mij een beetje gelukt is om aan de Haagse Dominicus - die toch in zekere zin uit de lucht is komen vallen maar misschien kunnen we beter zeggen: uit de hemel is komen vallen – om aan die Haagse Dominicus een stukje geschiedenis te geven

zodat ze ingeworteld raakt

zodat ze wordt ingeregeng in de geschiedenis, het heden, en – hopelijk – de toekomst van onze stad, als dat een beetje gelukt is, dan heeft de naam Dominicus in onze gemeente een gezicht gekregen.

Amen.